

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
КЕАҚ «АХМЕТ БАЙТҰРСЫНҰЛЫ АТЫНДАҒЫ ҚОСТАНАЙ Өңірлік университеті»
Өмірзақ Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институты
Педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасы
Қостанай облысы әкімдігінің білім басқармасы
«Ыбырай Алтынсариннің Қостанай облыстық мемориалдық музейі» КММ

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

БІЛІМ БЕРУ ТӘЖІРИБЕСІНДЕГІ
ТЕХНОЛОГИЯЛАР МЕН ИННОВАЦИЯЛАР:
ЖАҢА ҚИЫНДЫҚТАР МЕН ТИІМДІ ШЕШІМДЕР

халықаралық ғылыми-тәжірибелік
конференция материалдары

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

ТЕХНОЛОГИИ И ИННОВАЦИИ
В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПРАКТИКЕ:
НОВЫЕ ВЫЗОВЫ И ЭФФЕКТИВНЫЕ РЕШЕНИЯ

материалы международной
научно-практической конференции

Қостанай қ., 2026 ж.
г. Қостанай, 2026 г.

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Қуанышбаев Сеитбек Бекенович, география ғылымдарының докторы, доцент, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, Қазақстан; **Наурызбаева Эльмира Кенжеғалиқызы**, тарих ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессоры, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің академиялық мәселелер жөніндегі проректоры; **Жарлығасов Женис Бахытбекович**, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры; **Бережнова Елена Викторовна**, педагогика ғылымдарының докторы, Ресей Сыртқы істер министрлігінің Мәскеу мемлекеттік Халықаралық қатынастар институтының (университет) профессоры; **Есіркепова Кенжегүл Қабылғазықызы**, филология ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институтының директоры; **Ибраева Айман Елемановна**, Қостанай облысы әкімдігінің Білім басқару басшысы; **Калимжанова Роза Лаиковна**, PhD докторы, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының меңгерушісі; **Утегенова Бибикуль Мазановна**, педагогика ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Смаглий Татьяна Ивановна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің, педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Жетписбаева Айсылу Айратовна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің ҮІ. Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

«Білім беру тәжірибесіндегі технологиялар мен инновациялар: жаңа қиындықтар мен тиімді шешімдер»:
Б 94 Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары: 13 ақпандағы 2026 жылдың – Қостанай: Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2026. – 2418 б. = Технологии и инновации в образовательной практике: новые вызовы и эффективные решения: Материалы международной научно-практической конференции: 13 февраля 2026 года. – Костанай: Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы, 2026. – 2418 с.

ISBN 978–601–356–659–7

Жинақта «Білім беру тәжірибесіндегі технологиялар мен инновациялар: жаңа қиындықтар мен тиімді шешімдер» атты Алтынсарин оқулары Халықаралық ғылыми-практикалық конференциясының материалдары бар. Бұл конференциялар «Адал Азамат» ұлттық бағдарламасын іске асырудың жалпы бағыттары мен үрдістерін анықтайды, соның ішінде жас ұрпақты тәрбиелеу мен оқытудың құндылық аспектілері, жаһандық контексте ұлттық білім беру нұсқауларын қайта қарастыру және жаңартудың озық тәжірибелерін көрсету, жас ұрпақта азаматтық бірегейлік пен патриоттық құндылықтарды дамытудың ғылыми-әдістемелік негіздемесі және жасанды интеллекті заманауи білім беру процесіне жүйелі түрде енгізудің инклюзивті тәжірибелері мен әдіснамасының қысқаша мазмұны.

Конференция материалдарында ҮІ. Алтынсариннің педагогикалық мұрасының білім берудің құндылықтық мағыналары бойынша заманауи нұсқаулар контекстіндегі өзектілігі, оқыту мен тәрбиелеудің аксиологиялық аспектілерінің ғылыми негіздері, сондай-ақ мұғалімдердің ұлттық білім берудегі заманауи қиындықтарға дайындығы мәселелері және мұғалімдердің цифрлық ресурстарды пайдалана отырып, инновациялық қызметке педагогикалық құзырлығы талқыланады.

Бұл жинақтағы материалдар ғалымдар, университеттер мен колледждер профессорлары, мектеп және мектепке дейінгі мекемелер мұғалімдері, білім беру саласындағы психологтары, магистранттар мен студенттер үшін қызықты болуы мүмкін.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Технологии и инновации в образовательной практике: новые вызовы и эффективные решения», определяющие общие направления и тенденции внедрения национальной программы «Адал азамат», такие, как ценностные аспекты воспитания и образования молодого поколения, демонстрация лучших практик по переосмыслению и актуализации национальных ориентиров образования в глобальном контексте, научно-методическое обоснование формирования гражданской идентичности и патриотических ценностей обучающихся, обобщение инклюзивных практик и методологии системной интеграции искусственного интеллекта в современный образовательный процесс.

Материалы Конференции посвящены обсуждению актуальности педагогического наследия ҮІ. Алтынсарина в контексте современных ориентиров ценностных смыслов воспитания, научных основ аксиологических аспектов обучения и воспитания, а также вопросы готовности педагогов к современным вызовам в отечественном образовании, к инновационной деятельности с использованием цифровых ресурсов. Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-659-7

9 786013 566597

УДК 37.013.75:371.3
ББК 74.04+74.202

© Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2026
© Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы, 2026

2 СЕКЦИЯ

ИНКЛЮЗИВНОЕ ГУМАНИСТИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ: ВЫЗОВЫ, ДОСТИЖЕНИЯ И ОБОБЩЕНИЕ ОПЫТА
ИНКЛЮЗИВТІ ГУМАНИСТІК БІЛІМ: ҚИЫНДЫҚТАР, ЖЕТІСТІКТЕР ЖӘНЕ ТӘЖІРИБЕНІ

3. Парамонова Л. Г. Логопедия для всех / Л. Г. Парамонова. – СПб: Пи-тер, 2004. – 80–81 б.
4. Борозинец Н. М. Логопедические технологии: Учебно-методическое пособие / Н. М. Борозинец, Т. С. Шеховцова. – Ставрополь, 2008. – 224б.
5. Волкова Г. А. Методика психолого-логопедического обследования детей с нарушениями речи. Вопросы дифференциальной диагностики / Г. А. Волкова. – СПб. Изд. «Детство–Пресс», 2008. – 144б.
6. Movkebayeva Z. A., Oralkanova I. A., Mazhenov B., Beysenova A., Belenko O. The model offormation of readiness of teachers to work in conditions of inclusive education// International Journal of Environmental and Science Education. –ISSN: 1306–3065.–No11.–2016

ӘОЖ 37.043.2

ҚАЗАҚ ТІЛІ САБАҒЫНДА ИНКЛЮЗИВТІ ГУМАНИСТІК БІЛІМ БЕРУ ТӘСІЛДЕРІ

**Омарова Гульсана Ержигитовна,
Жантлесова Мадина Хамзаевна,**
қазақ тілі пәнінің мұғалімдері
«Қостанай қаласы білім бөлімінің
№16 жалпы білім беретін мектебі» КММ

Аңдатпа

Мақалада қазіргі білім беру жүйесіндегі инклюзивті гуманистік тәсілдердің теориялық негіздері мен практикалық қолдану жолдары қарастырылады. Инклюзивті білім берудің мәні – әрбір білім алушының жеке ерекшеліктерін, қажеттіліктерін және әлеуетін ескере отырып, тең әрі сапалы білім алуға мүмкіндік жасау. Гуманистік педагогика қағидаттары негізінде инклюзивті орта қалыптастырудың тиімді әдіс-тәсілдері талданады.

Түйін сөздер: инклюзивті білім беру, гуманистік педагогика, тұлғаға бағытталған оқыту, білім алушы, тең мүмкіндік.

Аннотация

В статье рассматриваются теоретические основы и пути практического применения инклюзивных гуманистических подходов в современной системе образования. Суть инклюзивного образования – создание возможности получения равного и качественного образования с учетом индивидуальных особенностей, потребностей и потенциала каждого обучающегося. На основе принципов гуманистической педагогики анализируются эффективные подходы к формированию инклюзивной среды.

Ключевые слова: инклюзивное образование, гуманистическая педагогика, личностно-ориентированное обучение, обучающийся, равные возможности.

Abstract

The article examines the theoretical foundations and ways of practical application of inclusive humanistic approaches in the modern education system. The essence of inclusive education is to create the possibility of obtaining equal and high-quality education, taking into account the individual characteristics, needs and potential of each student. Based on the principles of humanistic pedagogy, effective approaches to the formation of an inclusive environment are analyzed.

Key words: inclusive education, humanistic pedagogy, person-oriented learning, learning, equal opportunities.

Бала кемістігінің даму деңгейі неғұрлым төмен болса,
соғырлым мұғалімнің білім деңгейі жоғары болу керек.
П. Шуман

Қазіргі жаһандану жағдайында білім беру жүйесіне қойылатын талаптар түбегейлі өзгеруде. Әлемдік педагогикалық тәжірибеде инклюзивті білім беру гуманистік құндылықтарға негізделген маңызды бағыт ретінде танылуда. Инклюзивті білім беру – тек ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту ғана емес, барлық білім алушыларға қолайлы, қауіпсіз және қолжетімді білім беру ортасын құруды көздейтін жүйе.

«Инклюзивті білім беру» ұғымы көбінесе бұл білім беру ортасын ізгілендіру әрекеті ретінде түсініледі. Инклюзивті білім беру – бұл мүмкіндігі шектеулі адамдарға тең қызмет көрсету. Барлық адамдар білім алуда тең мүмкіндіктерге ие болуы керек. Өйткені, біз барлық азаматтардың құқықтары тең елде өмір сүріп жатырмыз. Сондықтан қазіргі таңда мұндай адамдар үшін олардың барлығымен қатар оқуы үшін арнайы жағдайлар жасалуда.

Инклюзивті білім берудің басты мақсаты – жеке баланы өзгерту немесе түзету емес, оқу процесін осы баланың мүмкіндіктеріне бейімдеу. Инклюзияның ерекшелігі – оқу орындарындағы білім беру жүйесі мүмкіндігі шектеулі балаларға бейімделеді. Адамдардың ерекшеліктеріне қарамастан, оларға жайлылық үшін арнайы жағдайлар жасалған оқу орындарында оқуға мүмкіндік беріледі: оқу бөлмелерін қайта құру, оқытудың жаңа әдістері, бейімделген оқу жоспары, бағалаудың өзгертілген әдістері. Мүмкіндігі шектеулі балаларға сапалы және қолжетімді білім беруге жағдай жасау үшін ерекше технологиялар қолданылады. Инклюзивті сыныпта ұйымдастыру көп күш – жігерді қажет етеді, өйткені баланың жұмысына қосылудың барлық қыр–сырын ескеру қажет. Әр бала жеке болғандықтан және әрқайсысына ерекше көзқарас қажет. Мұғалім балалардың қызығушылығына бейімделіп, қажет болған жағдайда оқыту әдістерін өзгертуі керек.

Мұғалімнің негізгі міндеті – білім алушыларға болашақта өзін табуға, тәуелсіз, өзіне сенімді адамдар болуға, оларды қоғамдағы өмірге дайындауға көмектесу.

Инклюзияны дамыту үшін мыналар маңызды болып табылады: мұғалімдерді міндетті түрде қайта даярлау, арнайы білім беру жүйесінің тәжірибесін тарта отырып, инклюзивті білім беруді қолдаудың ресурстық орталықтарын құру, қашықтықтан білім беру жүйесін дамыту, мүгедектермен және мүмкіндігі шектеулі адамдармен жұмыс істеудің нысандары мен әдістерін жетілдіру, тәрбиелеу мен оқытудың барлық кезеңдерінде арнайы технологияларды пайдалану. [1, б. 80]

Гуманистік білім беру идеясы тұлғаның қадір-қасиетін, еркіндігін, өзін-өзі дамыту құқығын мойындауға негізделеді. Сондықтан инклюзивті білім беруді гуманистік тұрғыда ұйымдастыру – педагогтың кәсіби және адами жауапкершілігінің маңызды бөлігі.

Инклюзивті гуманистік білім беру бірнеше негізгі теориялық тұғырларға сүйенеді:

Гуманистік педагогика (К.Роджерс, А.Маслоу) – оқушыны білім беру. [2, б.480]

- үдерісінің орталық тұлғасы ретінде қарастырады;
- **Тұлғаға бағытталған оқыту** – әрбір білім алушының жеке қабілеті мен қызығушылығын ескеруді талап етеді;
- **Әлеуметтік әділеттілік қағидаты** – білім алуда тең мүмкіндіктерді қамтамасыз етеді.

Бұл тұғырлар инклюзивті білім беру тәжірибесінде оқушыға құрметпен қарау, қолдау көрсету және сенім қалыптастыру арқылы жүзеге асады. [3, б. 352]

Инклюзивті гуманистік білім беру тәсілдері:

1. Тұлғаға бағытталған оқыту

Бұл тәсілде оқытушы білім алушының жеке ерекшеліктерін, оқу қарқынын, психологиялық жағдайын ескереді. Әр оқушының жетістігі салыстырмалы емес, жеке даму динамикасы арқылы бағаланады.

2. Дифференциалды оқыту

Дифференциалды тәсіл оқушылардың білім деңгейі мен мүмкіндіктеріне сәйкес тапсырмалар ұсынуға мүмкіндік береді. Бұл тәсіл инклюзивті ортада оқушылардың өзін төмен сезінбеуіне және оқу мотивациясының артуына ықпал етеді.

3. Ынтымақтастыққа негізделген оқыту

Топтық және жұптық жұмыстар арқылы оқушылар бір–біріне қолдау көрсетуді, өзара сыйластықты үйренеді. Мұндай ортада ерекше білім беру қажеттілігі бар балалар әлеуметтік бейімделуге оңайырақ мүмкіндік алады.

4. Қолдаушы білім беру ортасын қалыптастыру

Гуманистік инклюзивті ортада педагог, ата–ана және білім алушы арасында серіктестік қарым–қатынас орнайды. Психологиялық қауіпсіздік пен эмоционалдық қолдау – білім алудың негізгі шарттарының бірі.

5. Рефлексия және өзін–өзі бағалау

Оқушылардың өз әрекетін талдауына, жетістігі мен қиындықтарын түсінуіне жағдай жасау – олардың тұлғалық дамуына ықпал етеді. Бұл тәсіл оқушының өзіне деген сенімін арттырады. [4, б. 28]

Инклюзивті гуманистік білім берудің маңызы

- білім алушылардың әлеуметтік теңдігін қамтамасыз етеді;
- толеранттылық пен адамгершілік құндылықтарды қалыптастырады;
- әр баланың әлеуетін толық ашуға мүмкіндік береді;
- қоғамда инклюзивті мәдениетті дамытуға ықпал етеді.

Педагогикалық технологияларды қолданудың бір түрі – сауалнама. Әр адамға белгілі бір сұрақтар жиынтығы бар форма беріледі, соның арқасында мұғалім оқушының мүдделері мен қабілеттерін анықтай алады. Нәтижелер жиналып, талданған кезде сабақтарға арналған материалды таңдау оңайырақ болады. Сабақты құрастыруда мұғалім сауалнамадан кейінгі нәтижесін ескере отырып, әр оқушыға арналған тапсырмаларды таңдауы керек. Бұл тәсіл даралау принципі деп аталады. Ол барлық сынып оқушыларына тең мүмкіндіктер жасауға мүмкіндік береді, осылайша практикада инклюзивті тәсіл жүзеге асырылады. Егер сабақ барысында оқушылардың бірі қалған деңгейден жоғары көрінетін нәтиже көрсетсе, онда мұндай оқушылар шағын топтарға біріктіріліп, олар үшін білім деңгейіне сәйкес тапсырмалар таңдалып алынады.

Балалардың әлеуметтік құзіреттілігін дамытуға бағытталған технологиялар мен әлеуметтік ойын технологияларын атап өткім келеді. Біріншісі, өз кезегінде, әлеуметтік дағдыларды тікелей оқыту, топтық қызмет түрлерін, соның ішінде ойын түрлерін еліктеу және ұйымдастыру арқылы әлеуметтік дағдыларды қалыптастыру арқылы жүзеге асырылады. Бұл технология пайдалы және маңызды, өйткені ол құрдастарымен өзара әрекеттесу дағдыларын, өзара көмек пен өнімді қызметті үйретеді. Мүмкіндігі шектеулі адамдар үшін – бұл сізді қоғамда қабылдаған кезде үлкен құндылық, сондықтан сіз өзара іс–қимыл мен өзара көмектің дамуын бағыттауыңыз керек. Кез–келген қиын жағдайда, дәл осындай ерекше адамдар көмекке келеді, ал басқалары жай ғана бұрылады. Екінші технологиялар бірдей мақсатқа ие, бірақ сәл өзгеше. Әлеуметтік ойын технологиясында театр

жаттығулары, аула және оқу ойындары негізінде жасалған дидактикалық ойындар бар, олар назар, ерік, есте сақтау, сөйлеу, тез ойлау, қимылдарды үйлестіруді дамытып қана қоймайды, сонымен қатар интерактивті білім беру жағдайында маңызды болып табылатын сыныптастарымен және мұғаліммен іскерлік қарым-қатынас дағдыларын қалыптастырады. Бұл технологияларды іске асыру оңай, өйткені оларда көптеген ойындар бар, соның арқасында мүмкіндігі шектеулі адамдарға үйрену оңайырақ болады. [5, б. 80]

Ақпараттық технологияларды қолдану арқылы мүмкіндігі шектеулі балалардың психологиялық танымдық процестері жағынан тиімділігі:

- әдістемелер арқылы іс– әрекет барысында логикалық, операциялық, анализдеу сынды әрекеттері дамып, қалыптасады;

- ақпараттық интерактивті технологияларға қызығушылықтары артып, зейін шоғырландыру, тұрақтандыру, соның ішінде ырықты зейінді қалыптастыруға ықпалы зор;

- психологиялық интерактивті жаттығулар, әдістер арқылы мүмкіндігі шектеулі балалардың қиялын ұштауға қанаттандырады;

- дәстүрлі әдістерден гөрі ақпараттық технологиялар арқылы қолданыла көрсетілген көрнекі– жабдықтар бала есінде ұзақмерзімді сақталып, есте сақтау процесінің дамуына септігін тигізеді;

Ақпараттық технологияларды қолдану арқылы мүмкіндігі шектеулі балалардың психологиялық– эмоцияналдық сферасы жағынан тиімділігін қарастырсақ:

- ақпараттық технологияларды қолдануда тиімді интерактивті әдістерді пайдаланып, мүмкіндігі шектеулі балалардың белсенділігін арттыру;

- релаксациялық– медитациялық жаттығуларда ақпараттық технологиялық құралдарды қолдану арқылы мүмкіндігі шектеулі балалардың ішкі психологиялық ахуалдарын тұрақтандыру;

- вербальді емес психологиялық сферасын тұрақтандырып, қалыптылыққа негіздеп, дамыту;

- қоршаған ортамен, ұжыммен, топпен жұмыстанып, бірлесе әрекет жасауға;

- вербальді, вербальді емес қарым– қатынасын түзете– дамытып, ортада өз «Менін» қалыптастыруға;

Сондықтан да инклюзивті білім беруде ақпараттық – коммуникациялық технологияларды мүмкіндігі шектеулі балалардың жас ерекшелігіне сай дайындап, пайдаланып, пәндер бойынша бағдарламаларын құрастырып, түзете– дамыту жұмыстарын жүргізсе, мүмкіндігі шектеулі жандардың заман талабына сай тұлға қалыптастыруға септігі зор екендігі белгілі. Инклюзивті оқытуда мұғалім жаңа технологияларды игеріп, оқушы танымы мен қызығушылығын арттыруда ақпараттық технологияларды қолданудың тиімділігі зор.

Бүгінгі күні ЕБҚ баланы қалыпты ортаға кіріктіру, жалпы білім беру үрдісіне қосу, олардың құқығын қамтамасыз ету маңызды мәселелердің бірі. Осы мәселеде баланы психологиялық–педагогикалық қолдау күрделі де маңызды үрдіс. Тірек–қозғалыс аппараты (ТҚА) бұзылған оқушыларды оқыту үрдісінде олардың қимыл–қозғалыстық және сөйлеу ерекшеліктерін ескеретін арнайы әзірленген дидактикалық материалдарды, АКТ және басқа да материалдарды қолдану қажет.

Инклюзивті білім беру ұйымдарында есту қабілеті бұзылған оқушыларды оқыту мен тәрбиелеу шекарасы кеңейіп келеді. Айтуында аздаған кемшілігі бар, бірақ өз бетінше сөйлей алатын оқушылар жалпы білім беретін мектепте білім алуына болады. Кәдімгі мектептегі оқыту талаптарының арнайы мектептен айырмашылығы

бар. Бұл – сынып бөлмесіндегі күрделі акустикалық талаптар, сандық жағынан көп болып топтасу, сабақта үнемі полилог режимінде жұмыс істеу, сан алуан лексикалық, грамматикалық, фонетикалық және фонематикалық белгілері бойынша айтарлықтай сөйлеу материалын игеру. Инклюзивті оқытуға қатысты жалпы үдеріске қоғамның әрбір мүшесі өзінің белсенді азаматтық үлесін қосуы нәтижесінде, ерекше балаларды әлеуметтендіру үрдісіндегі кедергілер мен қиындықтарды оңтайлы еңсеруге болады. [6, б. 11]

Церебральды сал ауруы (ДЦП) диагнозы бар мүмкіндігі шектеулі балаға инклюзивті білім беру барысындағы қазақ тілі сабағында қолданатын әдіс–тәсілдерді келтіруге болады.

«Өзін–өзі үйрету» (самоучка) қаламсабы.

Моторикасын дамытады, өз бетінше қалам ұстап, жазу дағдысын қалыптастырады.

«Жұмсақ кілемше».

Әріптерді ажыратады, ауада жазу, әріптерді сәйкес ұяшыққа орналастырады.

Үйде оқытуда сабақ беретін әсіресе церебральды сал ауруы (ДЦП) диагнозымен оқытатын баланың дамуына ілгері жылжуына аса басты үлкен назарда ұстап, оған үлкен жауапкершілікпен, үнемі зерттеу процесінде болып, педагогикалық арнайы түзеу процесін жүзеге асыру міндетті деп есептеймін. Қосымша педагогикалық–психологиялық әдіс–тәсілдер, оқушы танымы мен қызығушылығын арттыруда ақпараттық технологияларды қолданудың тиімділігі зор.

Мүмкіндігі шектеулі адамдардың әлеуетті мүмкіндіктерін түсіну оларды қоғамның қалыпты өміріне қосудың әртүрлі нұсқаларының пайда болуына себеп болды. Біз инклюзивті білім беру, зерттеу және оның тұжырымдамасын біздің елімізде қалыптастыру процесінің куәсі болып отырмыз. Бүгінгі таңда мұғалімдер мен әртүрлі қоғамдық институттардың өкілдері қоғамдық пікірді қалыптастыруда және кез–келген білім беру реформасының негізін құрайтын мәліметтер мен білім беруде көп жұмыс істеуі керек. Дамыған елдің заманауи білім беру жүйесі, инклюзивті білім беруге көшу тек техникалық немесе ұйымдастырушылық өзгерістерді жүзеге асыру ғана емес, қоғам мен мемлекеттің барлық оқушыларға білім алу саласындағы мүмкіндіктерге қол жеткізуге нақты дайындығы болып табылады. Сондықтан инклюзивті білім беру жоғары сапалы білім беруді қамтамасыз етудің және кемсітушілік пен теңсіздіксіз неғұрлым инклюзивті қоғам құрудың басты мәселелерінің бірі болып қала береді. [7, б. 36]

Осылайша, мүмкіндігі шектеулі адамдар үшін инклюзивті тәсіл – бұл біздің санамыз үшін жаңа нәрсе. Мұндай адамдар үшін өзін–өзі бағалауды арттыру, дамыту үшін өте жақсы әдіс. Олар үшін бәрі бірдей емес елде бейімделу өте қиын.

Инклюзивті гуманистік білім беру тәсілдері – қазіргі заман педагогикасының маңызды бағыты. Бұл тәсілдер білім беру үдерісін адамға бағыттап, әрбір тұлғаның қадір–қасиетін мойындауға негізделеді. Педагогтың басты міндеті – оқушыны тек білім алушы ретінде емес, қайталанбас тұлға ретінде қабылдап, оның дамуына жан–жақты қолдау көрсету. Инклюзивті гуманистік көзқарас арқылы ғана сапалы әрі әділетті білім беру жүйесін қалыптастыруға болады. Заманауи білім беру жағдайындағы инклюзивті оқыту мен тәрбиелеудің инновациялық стратегиялары ерекше білім беру қажеттіліктері бар және мүмкіндігі шектеулі балаларға қоғамның толыққанды мүшелері сияқты сезінуге және бейімделу кезеңінен сәтті өтуге, қарапайым балалар мен олардың ата–аналарына ерекше балаларға деген толерантты көзқарасты қалыптастыруға және адамдарды қалай қабылдауға болатындығын білуге көмектесетін білім беру технологиясы.

2 СЕКЦИЯ

ИНКЛЮЗИВНОЕ ГУМАНИСТИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ: ВЫЗОВЫ, ДОСТИЖЕНИЯ И ОБОБЩЕНИЕ ОПЫТА
ИНКЛЮЗИВТІ ГУМАНИСТІК БІЛІМ: ҚИЫНДЫҚТАР, ЖЕТІСТІКТЕР ЖӘНЕ ТӘЖІРИБЕНІ

Әдебиеттер тізімі:

1. Ерекше оқыту қажеттіліктеріне қарай қысқа мерзімдік, орташа мерзімдік және ұзақ мерзімдік негізде оқушыларға психологиялық–педагогикалық қолдау көрсету. Әдістемелік ұсынымдар. – Астана: Ы. Алтынсарин атындағы Ұлттық білім академиясы, 2015. – 80 б.
2. Роджерс К. Психотерапияға көзқарас. Адамның қалыптасуы // – м. Прогресс, – 1994. – 480 б.
3. Маслоу А. Уәждеме және тұлға / А. Маслоу. – Питер, 2019. – 352 б.
4. Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі. Инклюзивті білім беруді дамытудың тұжырымдамалық тәсілдері. – Астана, 2015. – 28 б.
5. Баймұратова Б. Б. Инклюзивті білім беру негіздері : оқу құралы // Б. Б. Баймұратова. – Алматы: Қазақ университеті, 2018. – 180 б.
6. Оспанбаева М. П., Құрмашева Н. Ж. Біліктілікті арттыру жүйесінде инклюзивті білім беруді дамытудың психологиялық–педагогикалық мәселелері. Абай ат. Қазақ ұлттық педагогикалық университетінің Хабаршысы, «Психология» сериясы. – А., 2018. №2 – 11 б.
7. Выготский Л. С. Педагогикалық психология / Л. С. Выготский. – М.: Педагогика, 1999. – 36 б.

УДК 37.376.3

ПРАКТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ РЕАБИЛИТАЦИИ ДЕТЕЙ С КОХЛЕАРНЫМИ ИМПЛАНТАМИ

Омельянович Ольга Ивановна,
учитель РСВ и ФП, педагог–эксперт
КГУ «Специальная школа–интернат №5
Управления образования города Алматы»

Аннотация

В статье рассматриваются практические аспекты реабилитации детей с кохлеарными имплантами. Освещаются основные направления реабилитационной работы, включающие развитие слухового восприятия, формирование речевых навыков и социальную адаптацию ребёнка. Подчёркивается значение комплексного и междисциплинарного подхода, а также роль специалистов и семьи в процессе реабилитации.

Ключевые слова: кохлеарная имплантация, дети, слуховая реабилитация, развитие речи, слуховое восприятие, социальная адаптация, комплексный подход.

Аңдатпа

Мақалада кохлеарлы импланттары бар балаларды оңалтудың тәжірибелік аспектілері қарастырылады. Оңалту жұмысының негізгі бағыттары, атап айтқанда естіп қабылдауын дамыту, сөйлеу дағдыларын қалыптастыру және баланың әлеуметтік бейімделуі сипатталады. Сондай–ақ оңалту үдерісінде кешенді және пәнаралық тәсілдің, мамандар мен отбасының рөлі ерекше атап өтіледі.

Түйінді сөздер: кохлеарлы имплантация, балалар, есту арқылы оңалту, сөйлеуді дамыту, есту қабылдауы, әлеуметтік бейімделу, кешенді тәсіл.

Abstract

The article examines the practical aspects of rehabilitation of children with cochlear implants. The main directions of rehabilitation work are highlighted, including the development of auditory perception, the formation of speech skills, and the social adaptation of the child. The importance of a comprehensive and interdisciplinary approach, as well as the role of specialists and the family in the rehabilitation process, is emphasized.

Key words: cochlear implantation, children, auditory rehabilitation, speech development, auditory perception, social adaptation, comprehensive approach.

Кохлеарная имплантация – это хирургическая процедура, которая позволяет людям с тяжёлой и глубокой потерей слуха (в том числе тем, кому слуховые

**ИНКЛЮЗИВТІ ГУМАНИСТІК БІЛІМ: ҚИЫНДЫҚТАР, ЖЕТІСТІКТЕР ЖӘНЕ
ТӘЖІРИБЕНІ ЖАЛПЫЛАУ**

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

2 СЕКЦИЯ

**ИНКЛЮЗИВНОЕ ГУМАНИСТИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ: ВЫЗОВЫ,
ДОСТИЖЕНИЯ И ОБОБЩЕНИЕ ОПЫТА**

Абдильманова Дина Салимовна	Ән мен қимылды байланыстыру арқылы моториканы дамыту жолдары	1242
Аймухамедова Салтанат Борамбаевна, Урунтаева Даяна Касымхановна	Применение нейрогимнастики в работе для повышения эффективности коррекционного процесса у детей ЗПР: опыт и перспективы	1246
Алимжанова Арайлым Магашевна	Инновационный менеджмент в образовательных организациях, работающих с детьми с РАС	1251
Алипбаева Гульжан Агыбаевна, Нурова Асемгуль Кажихановна	Инклюзия университеттің тұрақты дамуының құрамдас бөлігі	1255
Амренова Қымбат Заединқызы, Салыкова Гүлшат Белгібайқызы	Қазіргі мектеп жағдайындағы инклюзивті білім берудің болашағы	1259
Ауезханова Мирамкул Жумағалиевна, Ерғазина Бағлан Кабдолловна	Инклюзивті гуманистік білім: қиындықтар, жетістіктер және тәжірибені жалпылау	1263
Бегежанова Ботағоз Карымжановна	Ақыл–ойы бұзылған балаларды тәрбиелеп отырған отбасыларды әлеуметтік–психологиялық сүйемелдеу	1266
Бегежанова Райхан Карымжановна, Жиенбаева Надежда Бисеновна	Иммерсивті технологиялар – зияты зақымдалған балалардың әлеуметтік– тұрмыстық дағдыларын дамыту құралы ретінде	1271
Булгакова Вероника Андреевна	Гуманизация инклюзивной среды: технологии формирования эмпатии и коллективной ответственности в разнородном классе	1275

Бутагарина Арайлы Ирбулатовна, Ахметова Тулебике Ауезхановна	<i>Инклюзивті ортада қазақ тілін оқытудағы ЖИ негізіндегі интерактивті көрнекіліктер</i>	1279
Бушуева Наталья Александровна	<i>Развитие функциональной математической грамотности младших школьников с задержкой психического развития посредством нейрокоррекционных практик</i>	1283
Волчкова Оксана Александровна	<i>Возможности применения технологии уровневой дифференциации в работе с детьми с особыми образовательными потребностями, на уроках в начальной школе</i>	1286
Гелдимухаммедов Акмырат Гелдимухаммедович	<i>Интеграция stem–образования и национального воспитания в современном образовательном процессе</i>	1292
Григорова Юлия Борисовна, Приходько Анастасия Геннадьевна	<i>Формирование учебной мотивации у младших школьников с особыми образовательными потребностями на уроках математики в условиях инклюзивного обучения</i>	1296
Досумова Гульнара Тыйштаковна, Шарипбаева Айгуль Айтбаевна	<i>Қазақ тілі сабағындағы инклюзивті білім беру: әдістері мен мүмкіндіктері</i>	1301
Жалтенова Малика Дауреновна, Алдамасова Айгерим Жексыбаевна	<i>Создание поддерживающей образовательной среды в рамках инклюзивного гуманистического образования: опыт работы с обучающимися с ТНР и ЗПР</i>	1305
Ибраева Мархабат Даировна, Тлеубай Асель Даулетовна	<i>Инклюзивті оқытуда цифрлық білім беру ресурстарының Мүмкіндіктері</i>	1310
Иванина Светлана Анатольевна, Лоза Илона Станиславовна	<i>Возможности использования цифровой образовательной среды в логопедической работе с детьми с особыми образовательными потребностями</i>	1315
Испамбетова Гульдана Аяпбергеновна, Телахынов Еркин Билалович	<i>Инклюзивті білім беру жағдайындағы бейімдік дене тәрбиесі маманының педагогикалық құзыреттілігі</i>	1319
Кабылбекова Гульнара Саматовна, Галиуллина Жулдызай Зарлыковна	<i>Инклюзивті білім берудің өзекті мәселелері: қиындықтары мен жетістіктері</i>	1324

Казакова Ольга Викторовна, Оберемкова Ольга Витальевна	<i>Практические аспекты применения нейропсихологический гимнастики в развитии эмоциональной сферы детей дошкольного возраста с задержкой психического развития</i>	1328
Каппасова Шамшырак Еркиновна, Халыкова Гаухар Алтаевна	<i>Ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды оқыту және әлеуметтендіру принциптері</i>	1332
Каттебаева Маржан Зиятқызы	<i>Цифрлық технологиялар – инклюзивті білім беруді дамытудың маңызды құралы</i>	1339
Кауметова Карлыгаш Мустакимовна	<i>Мир без барьеров и границ: инклюзия как путь к справедливому обществу</i>	1343
Киль Елена Дмитриевна	<i>Методическое сопровождение инклюзии</i>	1349
Косницкая Елена Анатольевна, Литвих Светлана Константиновна	<i>Теоретико–методологические основания и средства формирования фразовой речи у слабослышащих старших дошкольников</i>	1351
Куйшинова Зулиха Шайкимелевна, Курмангалиева Айнаш Алтаевна	<i>Инклюзивті білім берудің толерантты білім беру ортасын қалыптастырудағы рөлі</i>	1355
Култанов Дастан Темиржанович, Төлегенұлы Нұржан	<i>Инклюзивті білім беру жағдайында мектеп оқушыларына БОЧЧА негізінде бейімделген дене тәрбиесінің әдістемесі: теориялық негіздері мен тәжірибелік қолданыс</i>	1359
Кумарова Асмира Алмасовна, Абдиркенова Акбидаш Капановна	<i>Инклюзивті білім беру жағдайында студенттердің педагогикалық қызметке психологиялық дайындығын қалыптастыру</i>	1365
Кушкинбаева Асем Серикбаевна, Альмуханова Айнур Каиржановна	<i>Инклюзивное образование в общеобразовательной школе: выявление одарённых детей с особыми образовательными потребностями и обеспечение условий равной конкуренции</i>	1371
Максимова Ольга Львовна	<i>Модель практикума по суммативному оцениванию для учащихся с особыми образовательными потребностями: подходы, результаты, рекомендации</i>	1375

Наджмеддинли Анар Наджмеддин оглу	<i>Опыт Азербайджана в сфере образования слабослышащих детей и возможности применения поддерживающих ИИ-технологий</i>	1379
Налобина Галина Юрьевна, Пронькина Оксана Валентиновна	<i>Организация инклюзивного образования при обучении студентов с ОВЗ по специальности 46.02.01 Документационное обеспечения управления и архивоведение</i>	1384
Насырова Эльмира Фанилевна, Возмилова Ольга Викторовна	<i>Формирование инклюзивных компетенций студентов педагогического направления при организации тренинга «Мир глазами детей»</i>	1388
Натигулова Гульзия Жумагалиевна, Демисенова Шнар Сапаровна	<i>Психолого–педагогические условия развития толерантности личности подростка</i>	1392
Никитенко Мария Алексеевна, Демисенова Шнар Сапаровна	<i>Когнитивное развитие как фактор успешной адаптации ребенка к школьному обучению</i>	1396
Нурушева Гюльмира Ерблановна	<i>Инклюзивное гуманистическое образование в современной школе</i>	1400
Нұрбекова Аида Мұратбекқызы, Нышанбай Аяжан Рахимбайқызы	<i>Мектеп жасына дейінгі сөйлеу тілінде бұзылыстары бар балалардың эмоционалдық сферасының даму ерекшеліктері</i>	1404
Нұрбекова Аида Мұратбекқызы, Иманбай Айғаным Бағдатқызы	<i>Кіші мектеп жасындағы балалардың сөйлеу тіліндегі бұзылыстардың түрлері және оларды алдын алу жолдары</i>	1409
Омарова Гульсана Ержигитовна, Жантлесова Мадина Хамзаевна	<i>Қазақ тілі сабағында инклюзивті гуманистік білім беру тәсілдері</i>	1414
Омелянович Ольга Ивановна	<i>Практические аспекты педагогической реабилитации детей с кохлеарными имплантами</i>	1419
Пращур Марина Валерьевна	<i>Оценка эффективности тьюторского сопровождения как фактора социальной адаптации детей в инклюзивном классе общеобразовательной школы</i>	1424

Савгуров Александр Сергеевич	<i>Инклюзивное гуманитарное образование: практический опыт подготовки команды к инклюзивным спортивным играм</i>	1427
Сандыбаева Жанар Жанахметовна	<i>Значение и разнообразие инновационных стратегий в инклюзивном образовании</i>	1431
Сахарина Валентина Викторовна	<i>Формирование практических навыков у учащихся с особыми образовательными потребностями в условиях специального образования</i>	1435
Сейдалина Тогжан Сансызбаевна	<i>Ерекше білім беруді қажет ететін оқушылармен жұмыста тиімді әдіс–тәсілдер</i>	1439
Серікбаева Әсия Үмбетбайқызы	<i>Инклюзивті білім берудегі бейімделген бағалау</i>	1443
Султанова Динара Акилбековна	<i>Цифровая трансформация инклюзивного процесса: Визуализация и адаптация текстов с помощью ИИ для учащихся с легкой умственной отсталостью</i>	1447
Тажмухамбетова Меруерт Женисовна	<i>Балабақшада инклюзивті білім беруді қолдануда жасанды интеллектінің маңызы</i>	1451
Татаринова Татьяна Ивановна	<i>Инклюзивное образование: путь от теории к практике</i>	1455
Ткаченко Анжелика Вячеславовна	<i>Факторы формирования инклюзивной культуры в системе образования</i>	1459
Тугаева Эльвира Жангельдиновна	<i>Роль преподавателя в формировании гуманитарной инклюзивной образовательной среды</i>	1462
Фудашкина Людмила Александровна, Сабанова Кимбат Исабековна	<i>Гуманитарное образование в контексте инклюзии: инновационные технологии и их применение</i>	1466
Цихоцкая Юлия Владимировна, Оспанова Айсулу Бергенбайқызы	<i>Национальные игры и сенсорная интеграция в физическом воспитании детей дошкольного возраста</i>	1472
Чернышова Виктория Олеговна, Чаплыгина Елена Владимировна	<i>Адаптивная физическая культура как инструмент инклюзивного образования: методы, практики, перспективы</i>	1478

Чумерина Виктория Борисовна, Вагапова Людмила Руслановна	<i>Музыкальное воспитание детей 5–ти лет с особыми образовательными потребностями через учебно–методический комплекс «Музыкальное волшебство»</i>	1483
Шевченко Ольга Владимировна	<i>Дифференциация и индивидуализация обучения как форма педагогической помощи детям с особыми образовательными потребностями в начальной школе</i>	1488
Шмидт Виктория Валерьевна, Кухарева Марина Викторовна	<i>Индивидуальная работа учителя–логопеда и учителя–дефектолога с детьми, имеющими нарушения в речи, включенными в инклюзивное образование</i>	1494
Щур Дина Владимировна, Куприянчик Марина Александровна	<i>Инклюзивное гуманистическое образование как ответ на вызовы времени: синтез теории, национального наследия и практики</i>	1498

**«БІЛІМ БЕРУ ТӘЖІРИБЕСІНДЕГІ ТЕХНОЛОГИЯЛАР МЕН ИННОВАЦИЯЛАР:
ЖАҢА ҚИЫНДЫҚТАР МЕН ТИІМДІ ШЕШІМДЕР» атты
АЛТЫСАРИН ОҚУЛАРЫ
ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ–ТӘЖІРИБЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛДАРЫ
МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ
АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ
«ТЕХНОЛОГИИ И ИННОВАЦИИ В ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ПРАКТИКЕ:
НОВЫЕ ВЫЗОВЫ И ЭФФЕКТИВНЫЕ РЕШЕНИЯ»**

Материалдар жинағын
Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай
өңірлік университеті
Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық
институтының
педагогика, психология және арнайы білім
беру кафедрасында теріліп, беттелді

Компьютерлік беттеу:
Жетписбаева А.А.

Мекен-жай:
110000, Қостанай қ., Байтұрсынов көш. 47
(Пединститут ғимараты, Тәуелсіздік к-сі
118, 626 каб.)
Тел.: 8 (7142) 54-58-74 (ішкі 120).

Пішімі 60*84/18.
Көлемі 151 б.т.
Электронды нұсқасы университеттің
ksu.edu.kz сайтында орналастырылған
сәуір, 2026 жыл

Сборник материалов набран и сверстан
кафедрой педагогики, психологии и
специального образования
педагогического института
им. У.Султангазина
Костанайского регионального
университета им. Ахмет Байтұрсынұлы

Компьютерная верстка:
Жетписбаева А.А.

Адрес:
110000, г. Костанай, ул. Байтұрсынова 47
(корпус Пединститута, ул.Тәуелсіздік
118, каб. 626).
Тел.: 8 (7142) 54-58-74 (вн.120)

Формат 60*84/18.
Объем 151 п.л.
Электронный вариант размещен на сайте
университета ksu.edu.kz
апрель 2026 год

